

GUIDE

Foreningens vedtægter

Udskrevet: 2024

CFSA
CENTER FOR FRIVILLIGT
SOCIALT ARBEJDE

Indhold

Foreningens vedtægter	3
Sådan skriver I foreningens vedtægter	10

Foreningens vedtægter

Alle foreninger skal forholde sig til og vedtage et sæt vedtægter, som er foreningens formelle spilleregler. Læs hvorfor vedtægter er vigtige, hvad de skal indeholde og hvordan I bruger dem i det daglige arbejde i foreningen. Guiden indeholder ikke en facitliste eller en skabelon, men giver en række råd, som I kan overveje.

Hvorfor er vedtægter vigtige, hvad skal de indeholde, og hvordan bruger I dem i det daglige foreningsarbejde.

Og hvad gør I rent praktisk, hvis der opstår et problem, som jeres vedtægter ikke tager højde for? Og hvad stiller I op, hvis vedtægterne ikke overholdes?

Det kan du læse om i denne guide, der sætter fokus på vedtægterne som foreningens vigtige spilleregler.

Suppler guiden med vores bog: [At lede en sag. Grundbog til nye bestyrelsesmedlemmer](#). I bogen får du svar på bestyrelsesarbejdets vigtige temaer fx jura, økonomi, ledelse og strategiske overvejelser.

Hvorfor er vedtægter vigtige?

Der findes ikke en lovgivning for foreninger i Danmark. Derfor er foreningens egne vedtægter de eneste "love", der regulerer foreningens interne forhold. Der eksisterer heller ikke en facitliste eller skabelon for, hvordan foreningsvedtægter skal se ud, hvilket gør det ekstra vigtigt, at I selv sikrer jer, at I har et sæt vedtægter, der både er klare, og som samtidig tager forbehold for så mange potentielle problemer som overhovedet muligt.

I skal også være opmærksomme på, at nogle af de love, som sikrer forskellige typer af foreninger tilskud fra det offentlige, indeholder specifikke krav til foreningens opbygning, ledelse osv. Det gælder f.eks. Folkeoplysningsloven, der regulerer bl.a. aftenskolers og idrætsforeningers kommunale tilskud.

Det er op til hver enkel forening, om den ønsker at søge offentlige tilskud. Hvis man som forening ikke ønsker at søge offentlige tilskud, er der som nævnt ingen lovgivning, der stiller krav til foreningens vedtægter eller andre interne forhold.

Vedtægter kan forebygge og løse konflikter

Næsten alle foreninger oplever på et eller andet tidspunkt konflikter blandt medlemmerne. Hvis foreningens vedtægter har taget højde for sådanne konflikter og giver klare svar på, hvordan de skal løses, kan man som regel få styr på dem, inden de bliver alt for ødelæggende.

I CFSA er det vores erfaring, at der, hvor det ofte går galt, er i de foreninger, hvor vedtægterne er uklare, eller i foreninger hvor man ikke har forholdt sig til centrale og mulige problemer.

Derfor anbefaler vi, at når I skriver eller ændrer foreningens vedtægter, skal I være lidt pessimistiske og forestille jer alle de problemer, der potentielt kan opstå i foreningens fremtid. Derefter skal I sikre jer, at vedtægterne forholder sig så konkret som muligt til, hvordan de enkelte problemer skal løses. Det er ikke i 'fredstid' og i hverdagen, hvor alt fungerer fint, og alle er enige om, hvordan tingene skal køre, at vedtægterne viser deres værdi. Det er, når konflikterne opstår, og foreningens medlemmer viser sig at være dybt uenige om centrale elementer, at vedtægterne skal stå deres prøve.

Hvad skal der stå i vedtægterne?

Som nævnt findes der ikke en lovgivning, der fortæller, hvad der skal eller ikke skal stå i jeres vedtægter. På Center for Frivilligt Socialt Arbejde er det imidlertid vores erfaring, at der er en række grundlæggende emner alle vedtægter som minimum, bør forholde sig til.

Foreningens vedtægter bør som minimum forholde sig til følgende emner:

- Formål
- Hjemsted
- Optagelsesbetingelser (eksklusion)
- Kontingent
- Generalforsamling
- Bestyrelse
- Regnskab
- Tegningsregler
- Vedtægtsændringer
- Opløsning

Hos mange foreninger er det en fordel, at I supplerer med paragraffer om andre emner, som er relevante for netop jeres forening.

I kan læse mere om de enkelte punkter i vores guide [Sådan skriver I foreningens vedtægter](#)

Hvordan bruger vi vedtægterne i det daglige foreningsarbejde?

Vores erfaring er, at værdien af en forenings vedtægter viser sig, hvis der opstår uenighed og konflikter. I det daglige arbejde, hvor alle er enige om, hvad der skal ske, hvordan man skal samarbejde, og hvem der skal gøre hvad, bliver vedtægterne sjældent taget frem. Alle ved, at de er der, hvis der skulle blive brug for dem, men indtil da er der ingen grund til at drøfte vedtægter.

Vi anbefaler dog, at foreningens bestyrelse med jævne mellemrum forholder sig til vedtægterne. Det kan fx ske forud for den årlige generalforsamling, hvor bestyrelsen gennemgår vedtægterne og vurderer, om der brug for præciseringer eller tilføjelser.

Gennemgangen skal ske i god tid før generalforsamlingen, så bestyrelsen kan nå at stille eventuelle forslag til vedtægtsændringer inden for de angivne tidsfrister i vedtægterne.

Hvornår skal vi ændre vedtægterne?

Når bestyrelsen gennemgår vedtægterne, er det vigtigt at huske to ting:

1. Vedtægterne er foreningens "ejendom". Det betyder, at hvis foreningens nuværende medlemmer synes, at der er brug for ændringer, skal man foretage dem. Nogle gange er der en tendens til, at vedtægterne – især i foreninger, der har eksisteret i mange år – bliver næsten "hellige". Men foreningerne er – eller skulle gerne være – dynamiske, og de skal tilpasse sig ydre og indre forandringer. Selv om et sæt vedtægter har fungeret godt i mange år, er der ingen garanti for, at de også vil gøre det i fremtiden. Hvis I tænker, at der er brug for ændringer, så foretag dem.
2. Det er altid lettere at tage problemer og spirende konflikter i opløbet frem for at forsøge at løse dem, når de har haft tid til at udvikle sig. Det er derfor en dårlig idé at udskyde vedtægtsændringer, som I egentlig godt ved, at der er brug for. Det har måske ikke negative konsekvenser her og nu, men hvis der opstår et problem, som vedtægterne ikke tager højde for, bliver det meget sværere at foretage ændringer på det tidspunkt. Det er fx meget lettere at blive enige om en eksklusionsparagraf på et tidspunkt, hvor der er fred og ro, end når man står midt i en konflikt, der er ved at rive foreningen fra hinanden.

Hvordan lukker vi foreningen?

I en forenings vedtægter vil der næsten altid være en procedure for, hvordan man kan lukke foreningen. Ofte er det temmelig besværligt – bl.a. fordi man vil undgå, at en generalforsamling, der pludselig bliver grebet af en stemning, træffer en så vidtrækkende beslutning.

Det er imidlertid vores erfaring, at vedtægterne i praksis kan spænde ben for at nedlægge foreningen, selvom de tilbageværende aktive er enige om, at foreningen skal nedlægge sig selv. Det kan fx være tilfældet, hvis der i vedtægterne står, at halvdelen eller to tredjedele af samtlige medlemmer skal være til stede på den generalforsamling, der træffer beslutningen om at nedlægge foreningen.

I de tilfælde kan man tale om, at man kan være nødt til de facto at nedlægge foreningen – også selv om man ikke overholder de formelle spilleregler i vedtægterne. En de facto nedlæggelse sker bl.a., hvis det viser sig fuldstændig umuligt at få valgt en beslutningsdygtig bestyrelse, som vil påtage sig ansvaret for at drive foreningen videre.

Ved en de facto nedlæggelse skal den afgående bestyrelse sørge for, at foreningens midler bliver givet til et andet almennyttigt formål. Derefter skal bestyrelsen konstatere, at foreningen er nedlagt – også selv om det ikke er muligt at følge de procedurer, der står i vedtægterne.

Hvad gør vi, hvis der opstår et problem, som vedtægterne ikke tager højde for?

Uanset hvor grundigt og velovervejet I formulerer jeres vedtægter, vil der altid kunne opstå situationer, hvor der er tvivl om, hvordan vedtægterne skal fortolkes, eller hvor vedtægterne simpelthen ikke tager højde for problemstillingen. Her er det bestyrelsens opgave at finde en løsning fx ved at undersøge, hvordan foreningen tidligere har løst problemstillingen, ved at hente rådgivning ude fra eller ved at bestyrelsen tolker vedtægterne.

Bestyrelsen kan gøre dette, fordi det er bestyrelsen, der fungerer som foreningens øverste myndighed mellem generalforsamlingerne. Bestyrelsen bør dog overveje, om den reelt ønsker at træffe beslutning i et tvivls- eller konflikttilfælde eller om det skal være generalforsamlingen, som tager stilling til sagen.

Foreningens medlemmerne kan altid udfordre bestyrelsens tolkning af vedtægterne ved at tage emnet op på generalforsamlingen enten som et vedtægtsændringsforslag eller under indkomne forslag.

Læs mere om bestyrelsens tolkning af vedtægter i guiden: [Sådan løser i uenigheder og konflikter i foreningen](#)

Hvad gør vi, når vi ikke kan overholde vedtægterne?

Som medlem af en forening kan man nogle gange opleve, at det er umuligt at overholde foreningens vedtægter. Det kan der godt være gode forklaringer på, fx hvis der står i vedtægterne, at foreningens bestyrelse skal bestå af syv medlemmer, men kun seks personer, er villige til at påtage sig ansvaret.

Hvis foreningen skal køre videre, er man i sådan en situation nødt til at acceptere, at vedtægterne ikke overholdes. Man må så arbejde for hurtigst muligt at finde et ekstra bestyrelsesmedlem, så vedtægterne igen overholdes. De fleste vil dog nok i den situation være enige om, at afvigelsen fra vedtægterne er så begrænset, at man godt kan leve med den – i hvert fald i en kortere periode.

Foreningen bestemmer selv

Omvendt kan der også være mere alvorlige tilfælde – især hvis man som medlem oplever, at en bestyrelse bevidst undlader at overholde foreningens vedtægter. Det kan fx være, hvis bestyrelsen undlader at indkalde generalforsamlingen i henhold til vedtægterne. Og på den måde og med de tidsfrister, der står i vedtægterne. Hvad gør man så?

Udgangspunktet er, at foreninger er selvregulerende. Det betyder, at der ikke findes lovgivning, der fortæller, hvordan foreninger skal opbygges eller fungere.

Ingen steder at klage

At foreninger er selvregulerende betyder, at der ikke er en myndighed eller lignende, I kan klage til eller på anden vis bede om at gå ind i sagen, hvis I oplever, at en bestyrelse eller andre i foreningen ikke overholder vedtægterne.

Det er det interne medlemsdemokrati, der skal håndtere, at nogle mener, at vedtægterne ikke bliver overholdt af fx bestyrelsen. Hvis man oplever, at det ikke er muligt at håndtere dette på en ordentlig måde, må man overveje, om man fortsat ønsker at være medlem. Som sagt er der ingen myndighed, man kan klage til.

I særlige tilfælde kan man overveje at rejse en retssag i det civile retssystem, men det er typisk en langvarig og dyr fremgangsmåde. Samtidig skal man have det, der kaldes en "retslig interesse" i at få domstolens afgørelse. Det betyder, at søgsmålet skal handle om noget, der har en konkret betydning for sagsøgeren. Det kan være svært at påvise i forbindelse med frivilligt arbejde i en forening, og derfor er det også sjældent, at konflikter om manglende overholdelse af vedtægterne i frivillige foreninger ender ved domstolene.

Gode råd om vedtægter

Her får du fem gode råd om vedtægter i foreninger:

1. Når I skriver jeres vedtægter, så prøv at forestille jer, hvilke konflikter der kan opstå i fremtiden, og som vedtægterne skal hjælpe til med at løse.
2. Formuler jeres eget sæt vedtægter, som passer til jeres forening. I kan godt lade jer inspirere af andre foreningers vedtægter, men I bør ikke kopiere eller overtage deres vedtægter uden grundig tilpasning til jeres forening og forhold.
3. Tjek, om I har fået alle de vigtige punkter og elementer, vi har beskrevet i denne guide, med i jeres vedtægter. Det er ærgerligt og besværligt at skulle ændre vedtægter, blot fordi man har glemt noget.
4. Find ud af, hvem der har kompetence til at tolke vedtægterne i jeres forening (normalt er det bestyrelsen). Og hvis I foretager tolkninger, så skriv dem ned, så I kan huske, hvad I besluttede, hvis det samme problem opstår igen.
5. Gå igennem jeres vedtægter med jævne mellemrum. Vores klare anbefaling er, at det er lettere at foretage de nødvendige justeringer løbende, i stedet for at vente til problemerne opstår.

[Læs også vores guide: Sådan skriver I foreningens vedtægter](#)

Få hjælp, hvis du oplever alvorlige forhold eller mistanke om lovovertrædelser i en frivillig social organisation

Har du viden om alvorlige forhold eller begrundet mistanke om overtrædelser af love, regler, kontrakter, snyd med offentlige puljemidler mv. i en forening, frivillig organisation, et frivilligt initiativ eller projekt på socialområdet, kan du videregive din viden til [Whistleblowertilbud til det frivillige sociale område](#)

Du kan videregive informationerne anonymt.

Sådan skriver I foreningens vedtægter

I denne guide finder du 10 anbefalinger til, hvad foreningens vedtægter kan indeholde og bør forholde sig til. Guiden er både til jer, der er ved at starte en forening og til jer, som allerede er en forening, men har brug for at give jeres vedtægter et eftersyn.

I Danmark er der ingen foreningslov. Det betyder, at der ikke er juridiske krav til, hvad vedtægter skal indeholde. For at blive anerkendt som en forening i omverdenens øjne, er der dog en række juridiske krav I skal leve op til, og som jeres vedtægter skal forholde sig til. Samtidig stiller en række offentlige tilskudsordninger krav til jeres vedtægter, hvis I fx søger penge fra dem.

Vedtægter er forskellige fra forening til forening - og det er CFSA's anbefaling, at I skriver jeres egne og grundigt overvejer, hvad netop jeres vedtægter skal indeholde.

I denne guide får I et bud på **10 punkter**, som foreningens vedtægter typisk forholder sig til. Husk at overveje, hvordan punkterne passer ind i netop jeres kontekst og forening.

Download CFSA's grafiske ark: [10 trin til gode foreningsvedtægter](#) og brug arket, når I diskuterer, hvordan jeres vedtægter skal udformes.

Hent også vores bog: [At lede en sag. Grundbog til nye bestyrelsesmedlemmer](#). I bogen får I svar på bestyrelsesarbejdets vigtige temaer fx jura, økonomi, ledelse og strategiske overvejelser.

Hvorfor er vedtægter vigtige?

I kan betragte vedtægterne som foreningens interne love. Ligesom de juridiske love regulerer samfundet, er jeres vedtægter med til at regulere de interne forhold i jeres forening.

Samtidig er jeres vedtægter også brugbare som arbejdsredskab, hvis der skulle opstå konflikter i jeres forening. Vores erfaring her på CFSA viser nemlig, at vedtægter først for alvor står deres prøve, hvis der opstår uenigheder eller konflikter i en forening. Selvom det kan virke fjernt, at skulle forestille sig, hvilke fremtidige konflikter I kan stå i, anbefaler vi, at I gør netop dette. Skriv derfor jeres vedtægter, så de forholder sig til alle tænkelige konflikter.

Når I skriver eller gennemgår jeres vedtægter, anbefaler vi, at I tager jer god tid og ser skriveprocessen og de diskussioner, der opstår, som en del af at finde fælles fodslag i jeres forening og derved måske komme fremtidige konflikter i møde. Vi anbefaler, at I jævnlige gennemgår jeres vedtægter, så I sikrer jer, at de er helt opdaterede, og dermed tjener jer og jeres formål bedst muligt.

1. Formål

Som noget af det første, skal I beskrive forenings formål i jeres vedtægter. Formålsparagraffen er en tekst, ofte blot en sætning eller to, der beskriver, hvad I arbejder med og hvorfor.

Det vigtige er, at I beskriver jeres formål så præcist som muligt. En formålsparagraf skal afgrænse og præcisere foreningen og dens formål i forhold til andre foreninger – også inden for samme område og emne. Det skal være tydeligt, hvorfor netop jeres forening har sin eksistensberettigelse.

Hvis formålet med jeres forening ændrer sig, anbefaler vi, at I tilpasser jeres formålsparagraf. Når I tilpasser formålet, skal I følge de regler, I har vedtaget om at ændre vedtægter.

2. Hjemsted

Vi anbefaler, at I beskriver, hvilket geografisk tilhørsforhold jeres forening har, blandt andet fordi det har konsekvenser for, hvilke kommunale tilskud I kan søge og få bevilget, og hvor I hører hjemme rent juridisk.

Kommuner må nemlig som udgangspunkt kun give tilskud til kommunens egne borgere. Derfor indeholder flere kommunale tilskudsordninger bestemmelser om, at de foreninger der modtager tilskud, skal have hjemsted i kommunen. Det kan også være, at kommunen beder foreninger sandsynliggøre, at borgere fra den pågældende kommune deltager i foreningens aktiviteter.

I kan definere jeres hjemsted som alt fra en landsby til en kommune, en region eller et større geografisk område. Hvis I ikke har foreningslokaler eller kontorer, kan I eventuelt bruge formandens adresse som foreningens hjemsted og adresse.

Hvis I definerer jeres hjemsted, er I samtidig rustet til en evt. senere debat om, hvor I skal holde jeres aktiviteter. Den største del af jeres aktiviteter bør ligge inden for jeres geografiske hjemsted. Hvis det ændrer sig, må I ændre den paragraf, der beskriver, hvor I hører hjemme.

3. Medlemmer

De allerfleste foreninger i Danmark er åbne for, at alle der ønsker det, kan blive medlemmer. Medlemmer kan både være enkeltpersoner, andre foreninger, organisationer, virksomheder osv. Nogle vælger dog at begrænse deres optag i foreningen, det kan eksempelvis være

- Grundejerforeninger, som udelukkende er for ejere af bestemte adresser
- Politiske organisationer, der kræver at man er medlem af et bestemt parti
- Foreninger kun for kvinder eller kun for mænd

Hvis I overvejer, at begrænse hvem der kan blive medlemmer i jeres forening, skal I være opmærksomme på, at en vis grad af åbenhed er en betingelse for at få støtte i mange offentlige tilskudsordninger.

Overvej også om I har en objektiv begrundelse for evt. specifikke krav til jeres kommende medlemmer. Og formuler disse krav klart og tydeligt i jeres vedtægter.

4. Eksklusion

Vi anbefaler, at I forholder jer til, hvordan I eventuelt ekskluderer medlemmer. Hvis I bliver nødt til at ekskludere et medlem, letter det processen, hvis I har klare retningslinjer for sådan en beslutning.

Det er vigtigt, at I definerer bevæggrunde for eksklusion i jeres vedtægter. Oftest vil I først være nødt til at ekskludere et af jeres medlemmer, hvis vedkommende modarbejder foreningens formål.

Det er også vigtigt at definere, hvem der kan træffe beslutningen om eksklusion. I skal forholde jer til, hvem i jeres forening, der kan træffe beslutning om eksklusion af et medlem. Der er tre måder, at gøre det på:

1. Generalforsamlingen har myndighed

Generalforsamlingen, som er jeres forenings øverste myndighed – har myndigheden til at ekskludere et medlem.

2. Bestyrelsen har myndighed

Jeres bestyrelse har myndigheden til at ekskludere et medlem af jeres forening. Vi anbefaler her, at I beskriver, hvordan bestyrelsen tager beslutning om eksklusion (hvor mange skal stemme for mv.).

3. Både bestyrelse og generalforsamling har myndighed

Både generalforsamlingen og jeres bestyrelse har myndighed til at træffe beslutninger om eksklusion.

I denne model kan I lade jeres bestyrelse have myndighed til at foretage de eksklusioner, som de vurderer er absolut nødvendige. Samtidig har det medlem, der bliver ekskluderet, ret til at få sin eksklusion drøftet på den næste generalforsamling, hvor alle medlemmer kan forholde sig til beslutningen. Hvis generalforsamlingen er uenig i bestyrelsens beslutning, kan det ekskluderede medlem blive medlem af foreningen igen.

5. Kontingent

Hvis I ønsker at opkræve kontingent, skal det fremgå tydeligt af jeres vedtægter. En bestyrelse kan ikke opkræve penge af foreningens medlemmer, uden at den har lov ifølge vedtægterne.

Vi anbefaler, at I beskriver:

- At jeres medlemmer er forpligtede til at betale kontingent

- Størrelsen på kontingentet (brug eventuelt generelle formuleringer som ”medlemmerne er forpligtede til at indbetale det af generalforsamlingen fastsatte kontingent”)
- Hvad der sker, hvis et medlem skylder kontingent
- Hvor lang tid man kan skyldes for sit kontingent, før man bliver slettet som medlem
- Om der er særlige grupper, der skal betale et nedsat kontingent eller måske være helt fri for at betale kontingent.

Der findes ikke noget krav om, at foreninger skal opkræve kontingent, men I skal være opmærksomme på, at i nogle offentlige tilskudsordninger er det en betingelse, at medlemmerne betaler kontingent, hvis foreningen skal modtage støtte.

Uanset om I vælger at opkræve kontingent, kan I altid skrive at kontingentet er nul kroner.

6. Generalforsamling

Generalforsamlingen er den øverste myndighed i de fleste foreninger, og derfor skal I også beskrive, hvordan og hvornår den skal foregå.

Til at starte med er det en god idé netop at skrive, at generalforsamlingen er foreningens øverste myndighed. Det ligger i begrebet generalforsamling, men skriv det også ind i vedtægterne for at undgå tvivl.

Derudover anbefaler vi, at I i jeres vedtægter beskriver:

Tidspunkt for generalforsamling

Beskriv hvor ofte og hvornår foreningen afholder ordinær generalforsamling. De fleste foreninger afholder en ordinær generalforsamling én gang om året, men man kan også vælge at gøre det oftere eller sjældnere.

Varsling af generalforsamling

Beskriv med hvilket varsel, bestyrelsen skal indkalde jeres medlemmer til generalforsamlingen. Vi anbefaler 14 dage som absolut minimum fra indkaldelse af en ordinær generalforsamling til den dag, mødet foregår. Beskriv også, hvordan jeres medlemmer får besked (fx via brev, e-mail, sociale medier, lokal presse).

Stemmeret

Beskriv, hvem der har stemmeret på generalforsamlingen. Har medlemmer, der skylder kontingent, eksempelvis stemmeret? Og hvad med nye medlemmer? Vi anbefaler også, at I beskriver, hvis der er begrænsninger i, hvem der kan stille op til valg på generalforsamlingen.

Dagsorden

Beskriv, hvilke punkter der som minimum skal være i generalforsamlingens dagsorden. Eksempelvis:

1. Valg af dirigent
2. Valg af referent
3. Formandens eller bestyrelsens beretning til godkendelse
4. Godkendelse af regnskab
5. Fastsættelse af kontingent
6. Valg af formand, kasserer, bestyrelse, revisorer, suppleanter mv.
7. Diskussion af indkomne forslag
8. Eventuelt

Ekstraordinær generalforsamling

Vi anbefaler også, at I beskriver retningslinjer for ekstraordinære generalforsamlinger, særligt hvem der kan indkalde. Bestyrelsen vil altid kunne indkalde til ekstraordinære generalforsamlinger, men I kan også beslutte, at en vis procentdel af jeres medlemmer kan kræve, at foreningen afholder en ekstraordinær generalforsamling. Beskriv præcist, hvornår og hvordan der kan indkaldes til ekstraordinære generalforsamlinger.

7. Bestyrelse

Det skal fremgå af jeres vedtægter, hvilken ledelsesform I har i foreningen. Næsten alle foreninger ledes af en bestyrelse, men der findes også foreninger med en mere kollektiv ledelsesform. Her nøjes man typisk med at vælge en formand og en kasserer på generalforsamlingen, mens det er på fællesmøder, hvor alle medlemmer har adgang og stemmeret, at der træffes beslutninger i foreningen.

Hvis I arbejder med en bestyrelse, anbefaler CFSA, at I eksempelvis beskriver:

Bestyrelsens sammensætning

Herunder hvor mange medlemmer bestyrelsen har, og hvordan posterne fordeles i bestyrelsen. Beskriv om det er generalforsamlingen, der vælger poster som formand, næstformand, kasserer osv. eller om de enkelte poster konstitueres i bestyrelsen.

Se også vores guide [Bestyrelsens opgaver](#)

Valgperiode

Vi anbefaler, at I beskriver, hvilken valgperiode bestyrelsesmedlemmerne er valgt for. I mange foreninger er alle medlemmer af bestyrelsen på valg på hver ordinær generalforsamling. I andre foreninger er valgperioden længere, så det kun er en del af bestyrelsen, der er på valg ved hver generalforsamling. Sidstnævnte kan sikre et overlap og dermed en vis kontinuitet i bestyrelsen.

Suppleanter

Beskriv også, hvis I ønsker, at der skal være suppleanter til bestyrelsen. Beskriv, hvor lang deres valgperiode er, og hvorvidt de er personlige suppleanter for hvert bestyrelsesmedlem.

Endelig er det en god ide at tage stilling til om suppleanterne og eventuelt andre af foreningens medlemmer, har ret til at deltage og tale på bestyrelsesmøderne.

8. Økonomi

Vi anbefaler, at I grundigt beskriver retningslinjer for foreningens økonomi i jeres vedtægter.

Regnskab

Det er vores anbefaling, at jeres vedtægter indeholder formuleringer om, hvordan I aflægger regnskab.

Overvej:

- Hvilken regnskabsperiode I skal følge. De fleste følger kalenderåret, men måske er der andet, der passer bedre?
- Hvem, der har kompetence til at godkende årsregnskabet, når det bliver fremlagt af kassereren. Oftest er det generalforsamlingen, men nogle gange bestyrelsen.

Revisorer

Beskriv i jeres vedtægter, hvad I forventer, at foreningens revisor tager sig af. Typisk vil jeres revisor kontrollere om regnskabet er rigtigt, og at jeres forening overholder jeres egne vedtægter, og andre love og regler.

Beskriv evt. også, at jeres revisor skal fremlægge hans eller hendes bemærkninger til årsregnskabet på generalforsamlingen.

Tegningsregler

Vi anbefaler, at I tydeligt beskriver, hvem der kan underskrive på økonomiske transaktioner på foreningens vegne.

En løsning er at skrive i jeres vedtægter, at foreningen kun kan tegnes af to personer (typisk bestyrelsesmedlemmer) i fællesskab. Det vil sige, at der skal to underskrifter på alle former for økonomiske transaktioner.

I kan også arbejde med en graderet tegningsret, det betyder, at jeres kasserer eksempelvis på egen hånd kan betale udgifter op til 1.000 eller 2.000 kr. Beløb derover skal godkendes af jeres formand eller samlede bestyrelse.

9. Vedtægtsændringer

Jeres vedtægter skal kunne ændres i takt med, at jeres forening udvikler sig. Vedtægterne er jeres forenings fundament og det er vigtigt, at de afspejler udviklingen hos jer. Vi anbefaler derfor, at I

også har retningslinjer for, hvordan I ændrer jeres vedtægter.

Beslutningsgrundlag

Beskriv, med hvilket beslutningsgrundlag ændringer vedtages – eksempelvis 2/3 eller 3/4 af de afgivne stemmer på generalforsamlingen. I kan eksempelvis også beskrive, at en vis andel af jeres medlemmer skal være til stede, for at I kan træffe beslutninger om ændringer.

Frist for forslag til vedtægtsændringer

Fastsæt regler for, hvornår bestyrelsen skal have forslag til vedtægtsændringer inden generalforsamlingen. Vi anbefaler nemlig, at bestyrelsen sender forslagene ud til medlemmerne i god tid inden generalforsamlingen.

Hvis I vælger ikke at beskrive retningslinjer for vedtægtsændringer, skal I behandle vedtægtsændringer med almindeligt flertal på en generalforsamling, på linje med alle andre spørgsmål.

10. Opløsning af foreningen

Vi anbefaler, selvom det kan forekomme lidt fjernt, at I har klare retningslinjer for, hvordan I kan nedlægge jeres forening.

Det er almindelig praksis, at der skal mere end et almindeligt flertal på en enkelt generalforsamling til, før en forening kan nedlægges. De fleste foreninger har også regler om, at nedlæggelse af en forening skal vedtages på to på hinanden følgende generalforsamlinger, hvoraf den ene eller begge kan være ekstraordinære generalforsamlinger. Vi anbefaler også, at I beskriver, hvor mange der skal stemme for nedlæggelsen til hvert møde.

Herudover anbefaler vi, at I:

- Beskriver, hvad I gør med jeres forenings formue hvis den nedlægges. Hvis foreningen skal betragtes som almennyttig, kan foreningens midler ikke gives til enkeltpersoner. Oftest gives midlerne til lignende foreninger i samme område eller til en navngiven landsorganisation.
- Forholder jer til, at nogle offentlige tilskudsordninger stiller krav om, hvad der skal ske med foreningens midler, hvis den nedlægges.

Hvad gør vi, hvis der opstår problemer, som vedtægterne ikke tager højde for

Uanset hvor grundigt og velovervejet I formulerer jeres vedtægter, vil der altid kunne opstå situationer, hvor der er tvivl om, hvordan vedtægterne skal tolkes, eller hvor vedtægterne simpelthen ikke tager højde for problemstillingen. Her er det bestyrelsens opgave at finde en løsning fx ved at undersøge, hvordan foreningen tidligere har løst problemstillingen, ved at hente rådgivning ude fra eller ved at bestyrelsen tolker vedtægterne.

Bestyrelsen kan gøre dette, fordi det er bestyrelsen, der fungerer som foreningens øverste myndighed mellem generalforsamlingerne. Bestyrelsen bør dog overveje, om den reelt ønsker at træffe beslutning i et tvivls- eller konflikttilfælde eller om det skal være generalforsamlingen, som tager stilling til sagen.

Foreningens medlemmerne kan altid udfordre bestyrelsens tolkning af vedtægterne ved at tage emnet op på generalforsamlingen enten som et vedtægtsændringsforslag eller som under indkomne forslag.

Læs mere om bestyrelsens tolkning af vedtægter i guiden: [Sådan løser i uenigheder om foreningens spilleregler](#)

Hvad sker der, hvis vi ikke kan overholde vedtægterne?

Som medlem af en forening kan man nogle gange opleve, at foreningens vedtægter ikke kan overholdes. Det kan der være gode forklaringer på. Fx hvis der står i vedtægterne, at foreningens bestyrelse skal bestå af syv medlemmer, men der kun er seks personer, der er villige til at påtage sig ansvaret.

Hvis foreningen skal køre videre, er det i den situation nødvendigt at acceptere, at vedtægterne ikke overholdes. Man må så arbejde for hurtigst muligt at finde en ekstra person, så vedtægterne igen overholdes. De fleste vil nok i den situation være enige om, at afvigelsen fra vedtægterne er så begrænset, at man godt kan leve med den – i hvert fald i en periode.

Foreningen bestemmer selv

Omvendt kan der også være mere alvorlige tilfælde – især hvis man som medlem oplever, at en bestyrelse bevidst undlader at overholde foreningens vedtægter. Det kan fx være, hvis bestyrelsen undlader at indkalde generalforsamlingen i henhold til vedtægterne. Og på den måde og med de tidsfrister, der står i vedtægterne. Hvad gør man så?

Udgangspunktet er, at foreninger er selvregulerende. Det betyder, at der ikke findes lovgivning, der fortæller, hvordan foreninger skal opbygges eller fungere.

Ingen steder at klage

At foreninger er selvregulerende betyder også, at der ikke er en myndighed eller lignende, man kan klage til eller på anden vis bede om at gå ind i sagen, hvis man oplever, at en bestyrelse eller andre ikke overholder vedtægterne i en forening. Det er det interne medlemsdemokrati, der skal håndtere, at nogle mener, at vedtægterne ikke bliver overholdt af fx bestyrelsen. Hvis man oplever, at det ikke er muligt at håndtere dette på en ordentlig måde, må man overveje, om man fortsat ønsker at være medlem. Som sagt er der ingen myndighed, man kan klage til.

I særlige tilfælde kan man overveje at rejse en retssag i det civile retssystem, men det er typisk en langvarig og dyr fremgangsmåde. Samtidig skal man have det, der kaldes en "retslig interesse" i at få domstolens afgørelse. Det betyder, at søgsmålet skal handle om noget, der har en konkret

betydning for sagsøgeren. Det kan være svært at påvise i forbindelse med frivilligt arbejde i en forening, og derfor er det også sjældent, at konflikter om manglende overholdelse af vedtægterne i frivillige foreninger ender ved domstolene.

Brug vores guider til at få svar på dine spørgsmål om frivillighed

Denne guide er udarbejdet af Center for Frivilligt Socialt Arbejde. På vores hjemmeside frivillighed.dk finder du mere end 50 guider, der giver svar på de mest almindelige spørgsmål og udfordringer, som arbejdet med frivillighed og civilsamfund giver anledning til.

Guiderne dækker alt fra konkrete spørgsmål om vedtægter, forsikring, og tavshedspligt til inspiration om at rekruttere og fastholde af frivillige.

Frivillige, foreninger, landsorganisationer, fonde og kommuner, der arbejder inden for det frivillige sociale arbejde, har mulighed for at få rådgivning via telefon eller mail.

Center for Frivilligt Socialt Arbejde

Center for Frivilligt Socialt Arbejde (CFSA) er et selvejende statsligt udviklings- og videnscenter om frivillighed på velfærdsområdet. Vi formidler aktuel viden om frivillighed og civilsamfund. Gennem kurser og rådgivning støtter vi foreninger, frivillige initiativer og kommuner i deres arbejde med at udvikle og styrke den frivillige indsats i hele Danmark. Vi kan også hyres til fx oplæg, udviklingsopgaver og undersøgelser. Centret er finansieret med midler fra finansloven og indtægtsdækkede opgaver.

Læs mere om CFSA på www.frivillighed.dk

Center for Frivilligt Socialt Arbejde
Albanigade 54
5000 Odense C
+ 45 66 14 60 61
info@frivillighed.dk
www.frivillighed.dk